

Česká zemědělská univerzita v Praze

Institut vzdělávání a poradenství

Katedra celoživotního vzdělání a podpory studia

**Česká zemědělská
univerzita v Praze**

Aktivizační metody ve vybrané výukové jednotce

Bakalářská práce

Autor: Veronika Juhová

Vedoucí práce: Ph.Dr. Lucie Smékalová, Ph.D. et Ph.D.

2022

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Institut vzdělávání a poradenství

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Veronika Juhová

Specializace v pedagogice
Učitelství praktického vyučování

Název práce

Aktivizační metody ve vybrané výukové jednotce

Název anglicky

Activation methods in the selected teaching unit

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je popsat a porovnat moderní aktivizační metody ve výuce předmětu kosmetika na střední škole. Pomocí vyplněných pracovních listů, porovnat rozdíl mezi klasickou vyučovací hodinou a hodinou, kde jsou zařazeny aktivizační prvky.

Metodika

1. Studium vybrané problematiky v dostupných informačních zdrojích a průběžné konzultace s vedoucí práce.
2. Vymezení terminologie a deskripce teoretických východisek.
3. Vymezení předmětu: Seznámení s konkrétními aktivizačními prvky, jejich charakteristika a popis. Moderní aktivizační prvky využiji k výuce hodiny kosmetiky na střední škole. Třída kosmetiček bude rozdělena do dvou skupin, kdy první polovina bude mít klasickou vyučovací hodinu bez využití aktivizačních prvků. V druhé skupině se bude vyučovat stejné učivo, ale s tím rozdílem, že budou do hodiny zařazeny aktivizační prvky. Na závěr hodiny dostanou všechny studentky pracovní list/dotazník, pomocí kterých porovnáme a zhodnotíme, vliv využití aktivizačních prvků v hodině.
4. Vyvození závěru, soupis literatury, korekce formálních a stylistických náležitostí.

Harmonogram zpracování: Kompletní pracovní verzi práce odevzdat vedoucí práce do konce února 2022 (kombinovaní studenti). Finální verzi práce odevzdat na studijní oddělení do konce března 2022.

Doporučený rozsah práce

Dle pravidel pro psaní bakalářské práce.

Klíčová slova

výuka, žák, aktivizační metody, pracovní list

Doporučené zdroje informací

- KOTRBA, Tomáš a LACINA, Lubor. Aktivizační metody ve výuce: příručka moderního pedagoga. 3. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2015. 185 s. ISBN 978-80-7485-043-1.
- NOVÁKOVÁ, Jiřina. Aktivizující metody výuky. V Praze: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2014. 59 s. ISBN 978-80-7290-649-9.
- ROZSÍVALOVÁ, Věra a KNOBLOCHOVÁ, Olga. Kosmetika II: pro 2. ročník oboru Kosmetička. Vyd. 1. Praha: Informatorium, 2001. 149 s., [8] s. obr. příl. ISBN 80-86073-72-6.
- ROZSÍVALOVÁ, Věra a kol. Kosmetika I pro studijní obor Kosmetička. 2., aktualiz. vyd. Praha: Informatorium, 2010. 139 s., [4] s. barev. obr. příl. ISBN 978-80-7333-080-4.
- SITNÁ, Dagmar. Metody aktivního vyučování: spolupráce žáků ve skupinách. Vyd. 2. Praha: Portál, 2013. 150 s. ISBN 978-80-262-0404-6.
-

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – IVP

Vedoucí práce

PhDr. Lucie Smékalová, Ph.D. et Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra celoživotního vzdělávání a podpory studia

Elektronicky schváleno dne 24. 5. 2021

PhDr. Lucie Smékalová, Ph.D. et Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 25. 5. 2021

Ing. Karel Němejc, Ph.D.

Pověřený ředitel

V Praze dne 20. 03. 2022

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma:

Aktivizační metody ve vybrané výukové jednotce

vypracovala samostatně a citovala jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použila a které jsem rovněž uvedla na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů.

Jsem si vědoma, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědoma, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V ..... dne .....

.....
(podpis autora práce)

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí mé bakalářské práce, PhDr. Lucii Smékalové, Ph.D. et Ph.D. za její důvěru, odborné rady a lidský přístup.

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá tvorbou aktivizačních metod pro konkrétní vzdělávací obor.

První polovina teoretické části se zaměřuje na rámcový vzdělávací program, který plynule navazuje na stručnou charakteristiku oboru vzdělávání kosmetické služby. Tomuto oboru je následně věnováno několik podkapitol, určených k seznámení se odbornými a klíčovými kompetencemi absolventa.

Dále je popsána stručná charakteristika oboru vzdělávání a vymezení pojmu kosmetika spolu s její historií. V následující části práce se nachází rozbor problematiky moderní generace a rady autorů odborné literatury, jak správně chválit a motivovat žáky k výuce.

Závěr teoretické části je tvořen nejprve seznámením se s aktivizačními metodami a následně i popsáním konkrétních aktivizačních metod vybraných s ohledem na obor vzdělávání kosmetické služby.

Praktická část je věnována zařazení vybraných a vhodných aktivizačních metod do vyučování konkrétních odborných teoretických předmětů jako je kosmetika a zdravotní péče, tak aby přizpůsobené metody vedly k zaktivizování žáků do hodiny a prohloubení zájmu o daný obor.

Součástí praktické části jsou i vybrané konkrétní fotografie typu pleti, klíčová slova k aplikaci brainstormingu a pexeso na téma kosmetická diagnóza.

Klíčová slova

výuka, žák, aktivizační metody, motivace, kosmetika

Abstract

Bachelor thesis deals with activation method creation for specific educational field.

First part of theoretical part focuses on framework educational program which follows up smoothly on brief characteristic of educational field - cosmetics services.

This field is further explained in several subchapters dedicated to explaining professional and key competences of graduate.

In addition, brief characteristic of this chosen educational field; term cosmetics is explained along with its history. Next part of thesis includes new generation issues analytics; recommendations from professional literature authors and how to appreciate and motivate students for studying. Closing part of theoretical section introduces first activation methods in general and further explains specific chosen activation methods with regards to educational field cosmetics services.

Practical part is dedicated to inclusion selected and suitable activation methods to specific theoretical vocational classes such as cosmetics and health science in a way that adjusted methods lead to activation of students during class and increasing level of their interest in specific educational field. Practical part also includes selected photos of skin types, key words for brainstorming application and Pelmanism game with topic cosmetics diagnosis.

Keywords

teaching, student, activation methods, motivation, cosmetics

OBSAH

ÚVOD	9
TEORETICKÁ VÝCHODISKA.....	10
1 Cíl a metodika.....	10
2 Charakteristika oboru vzdělání kosmetické služby 69-41-L/01	11
3 RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM	13
3.1 Kompetence absolventa	13
3.1.1 Klíčové kompetence	13
3.1.2 Odborné kompetence	14
3.1.3 Úplná profesní kvalifikace – odborné způsobilosti	15
3.1.4 Kosmetická péče	15
3.1.5 Komunikace ve službách	16
3.1.6 Uplatnění absolventa.....	16
4 Historie kosmetiky	17
5 Problematika moderní generace.....	18
6 Motivace žáka	20
6.1 Moderní vyučování	21
7 Aktivizační metody.....	23
7.1 Brainstorming.....	24
7.2 Odvozování	25
7.3 Rounds (kolečka)	26
7.4 Hledání motivace k profesnímu zaměření, případně prevence vyhoření	29
7.5 Diskuse	31
PRAKTICKÁ ČÁST	35
8 Zařazení aktivizačních metod	36
8.1 Brainstorming.....	36

8.1.1	Návrh konkrétního tématu I.....	36
8.1.2	Návrh konkrétního tématu II.....	37
8.2	Odvozování	38
8.2.1	Návrh konkrétního tématu I.....	38
8.3	Rounds (kolečka)	42
8.3.1	Návrh konkrétního tématu I.....	42
8.3.2	Návrh konkrétního tématu II.....	43
8.4	Diskuse.....	43
8.4.1	Návrh konkrétního tématu I.....	43
8.5	Pexeso	45
8.5.1	Návrh konkrétního tématu I.....	45
ZÁVĚR.....		48
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ		49
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ		51

ÚVOD

Téma této bakalářské práce jsem se rozhodla úzce zaměřit na obor vzdělání střední odborné školy se zaměřením na kosmetické služby, z důvodu, že jsem bývalou absolventkou střední odborné školy s tímto zaměřením, a proto mám k tomuto oboru blízký vztah.

Učitel by měl umět žáky motivovat k výuce a zároveň je učit samostatnosti. Na středních odborných školách je pro motivaci žáků k danému oboru kladen velký důraz. Teoretická část bakalářské práce je podrobněji zaměřena na správnou motivaci a chválení žáků ze strany učitele,

dále je v práci kapitola určená k seznámení s oborem kosmetické služby. Přechod ze základní školy do prvního ročníku na střední školu je pro žáky velmi klíčový okamžik v jejich dospívání a mnohdy i celém životě. Učí se novým dovednostem a vědomostem. V tomto náročném období poznávají nové prostředí, učitelé, spolužáky a učí se samostatnosti. Je nezbytně nutné žáky umět správně motivovat a podporovat. V případě výběru oboru studia po vzoru rodičů, je zároveň přítomna i motivace ze stran rodičů, na jejichž příkladu žáci vidí možnost budoucího povolání a uplatnění v oboru. V ostatních případech je tato disciplína na učitelích. Čím více je žák aktivně zapojen do výuky, tím je jeho osvojování teoretický vědomostí a osvojení odborných dovedností efektivnější. To platí obzvláště pro generaci současných dospívajících žáků, u kterých je třeba vyvolat zájem o daný obor.

Pro účely této bakalářské práce byl vybrán obor vzdělávání kosmetické služby, na kterém je zpracovávána problematika vyobrazena.

Do praktické části práce byly vybrány konkrétní aktivizační metody do výuky odborných teoretických předmětů jako je kosmetika a zdravotní péče. Aktivizační metody mají u žáků rozvíjet komunikační dovednosti a podpořit zájem o obor.

Na základě mé osobní zkušenosti s tímto oborem vzdělávání a přenesením odborných poznatků do této práce, věřím, že by tato práce mohla být inspirací pro učitele, jak zvýšit aktivizaci žáků ve výuce a tím zefektivnit a zatraktivnit vyučování.

Část původní metodiky vykonávat praktickou část této práce ve vybraném školním zařízení nebyl v důsledku trvajících protiepidemických opatření realizován.

TEORETICKÁ VÝCHODISKA

1 Cíl a metodika

Teoretická část bakalářské práce je založena na sběru a interpretaci teoretických faktů a profesních poznatků obsažených v odborných zdrojích, jejichž autoři se zabývají historií kosmetiky, moderním vyučováním a aktivizačními prvky. Dále je popsán rámcový vzdělávací program pro střední odborné vzdělávání a klíčové kompetence z něj vyplývající. Dle získaných dat z odborné literatury jsou vybrány a definovány konkrétní metody určené k zapojení a motivování žáků do výuky.

Tyto metody jsou blíže popsány a následně upraveny pro jejich možnost zařazení do výuky v praktické části práce.

Konkrétní aktivizační metody byly při tvorbě této práce sbírány, posuzovány a selektovány tak, aby jejich uvedený výběr byl vhodný pro použití v rámci vzdělávacího procesu daného oboru a aby zároveň mohl sloužit i jako informační a inspirační zdroj.

Cílem práce je popsat a následně transformovat aktivizační metody pro použitelnost ve vyučovaném předmětu kosmetika a zdravotní péče při oboru vzdělávání kosmetické služby 69-41-L/01.

Kyriacou (2012, s. 56) vysvětluje, že „aktivní učení je možné chápat jako protiklad výuky výkladem, během něhož jsou žáci pouze pasivními příjemci informací“. Aktivní výuka naopak činnost, při které žáci mohou do značné míry pracovat a rozhodovat se samostatně“.

Aktivizační metody, které jsou v této bakalářské práci podrobněji charakterizovány, byly vybrány s ohledem na aktuální potřeby současných dospívajících žáků. Vybrané metody mají u studentů rozvíjet komunikační schopnosti, schopnost lépe se adaptovat v kolektivu, prohloubit míru empatického cítění a zvýšit motivaci k výuce.

2 Charakteristika oboru vzdělání kosmetické služby 69-41-L/01

Jedná se o obor vzdělání, jehož délka trvá čtyři roky a je zakončený maturitní zkouškou.

Do oboru mohou být přijaty pouze dívky, které splní povinnou školní docházku, a úspěšně dokončí devátý ročník základní školy. Jejich zdravotní způsobilost musí posoudit a potvrdit příslušný praktický lékař.

V průběhu vzdělávání se žákyně naučí provádět odborné kosmetické ošetření pleti, slavnostní i denní líčení, barvení řas a obočí. Dále se žákyně naučí provádět několik druhů manuálních masáží obličeje krku i dekoltu, napařovat obličej kompresními pomůckami a přístroji, aplikovat masky, zábaly, obklady, poskytovat odborné práce a poradenství při ošetřování pleti, několik druhů masáží celého těla a poskytování kvalifikované a kvalitní péče o ruce a nohy.

V průběhu vzdělávání mají žákyně možnost absolvovat odborná školení se získáním certifikátu a rozšiřovat svoje dovednosti a znalosti např. aplikace chemického peelingu, prodlužování řas, modeláž gelových nehtů, alternativní metody masáží těla (masáž horkými lávovými kameny, medová masáž, baňkování, lymfatické masáže atd.). Škola úzce spolupracuje s Uníí kosmetiček a odborníky z praxe.

Při práci se zákazníkem žákyně pracují s moderními přístroji, osvojují si základní provozní činnosti a dovednosti vést účetní evidenci, kartotéční záznam, navazovat kontakt se klientkou/klientem, dodržovat zásady společenského chování, zásady osobní hygieny a hygieny provozovny. Žákyně absolvují také odbornou praxi ve školním odloučeném pracovišti – konkrétně v provozovně služeb v Kladně, kde uplatňují získané dovednosti v praxi při ošetřování klientů za dohledu učitelek odborného výcviku. Praktické činnosti žákyně provádějí i na smluvních pracovištích školy.

Žákyně umí poskytovat kvalitní poradenskou službu z hlediska ošetřování pleti podle typu klientky/klienta, dále umí poskytovat kvalitní manikérskou i pedikérskou službu, provést slavnostní i denní líčení a umí nabídnout masáže celého těla (Střední škola služeb a řemesel Stochov - kosmetické služby, 2022).

Žákyně se naučí poskytovat následující kosmetické služby:

- kvalifikovaně ošetřovat pleť obličeje, krku a dekoltu
- barvení řas a obočí
- masáže celého těla
- provádět slavnostní, denní a večerní líčení
- poskytovat poradenskou službu
- rozeznávat základní onemocnění pokožky a nehtů
- správně určit vhodné použití přípravků
- provádět pedikúru
- provádět manikúru
- dodržovat zásady hygieny (Střední škola služeb a řemesel Stochov - kosmetické služby, 2022)

Dále jsou po ukončení studia žáci poučeni o základech pracovní a bezpečnostní kázně. Umí správně dodržovat zásady hygieny – správně sterilizovat a dezinfikovat kosmetické nástroje a pomůcky. Dokážou poskytnout klientce odborné poradenství s problematiku pleť a na základě kosmetické diagnózy určí správný postup kosmetického ošetření a vhodné užití přípravků včetně dodržování zásad hygieny a kontraindikací. Žákyně vědí, jak si zažádat o živnostenský list, znají požadavky pro založení kosmetického nebo masérského salonu ze stran hygienického úřadu. Během studia se u žáků podporuje cit pro estetické a empatické vnímání (Střední škola služeb a řemesel Stochov - kosmetické služby, 2022).

3 RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Podle rámcového vzdělávacího programu (Národní ústav pro vzdělávání, 2019, s. 3).

Rámcové vzdělávací programy vymezují závazné rámce vzdělávání pro jednotlivé etapy: předškolní, základní a střední vzdělávání (Hladílek, 2009, s. 28).

Hladílek (2009, s. 31) uvádí, že „jedná se o dokument který bude v určitých časových etapách inovován na základě měnících se potřeb společnosti, potřeb a zájmů žáků i zkušeností učitelů se školním vzdělávacím programem“.

Vališová a Kovaříková (2021, s. 62) vysvětlují, že školní vzdělávací program je „kutikulární“ dokument, školní úrovně, který prezentuje podobu vzdělávání na konkrétní škole a její profilaci“. Jedná se o dokument, který je zpracován na základě příslušného Rámcového vzdělávacího programu, jehož požadavky se řídí a uskutečňují se podle něj vzdělávání na konkrétní škole. Vydává ho ředitel, musí být veřejně přístupný a je povinnou součástí dokumentace školy.

3.1 Kompetence absolventa

Klíčové kompetence jsou novým prvkem ve vymezování vzdělávacích obsahů. Představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti.

Klíčové kompetence nejsou navzájem izolovány, jsou multifunkční, prolínají se různými způsoby a mají nad předmětnou podobu (Hladílek, 2009, s. 30).

Vzdělávání v daném oboru směřuje v souladu s cíli středního odborného vzdělávání k tomu, aby si žáci vytvořili klíčové a odborné kompetence (Národní ústav pro vzdělávání, 2022, s. 8).

3.1.1 Klíčové kompetence

- Kompetence k učení, absolventi jsou schopni učit se efektivně, stanovovat cíle a potřeby dalšího vzdělávání a vyhodnotit dosažené výsledky.

- Kompetence k řešení problémů, absolventi jsou schopni řešit pracovní i nepracovní problémy samostatně.
- Komunikativní kompetence, absolventi jsou schopni vyjadřovat se v různých životních situacích v ústní i písemné formě.
- Personální a sociální kompetence, absolventi jsou schopni stanovit si přiměřené cíle k osobnímu rozvoji na základě poznání své osobnosti a pečovat o své zdraví a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů.
- Občanské kompetence a kulturní povědomí, absolventi podporují evropské, národní i světové kulturní hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti.
- Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, absolventi jsou schopni budovat rozvoj své profesní kariéry a využívat své odborné a osobní předpoklady.
- Matematické kompetence, absolventi jsou schopni efektivně hospodařit a funkčně využívat matematické dovednosti.
- Digitální kompetence, absolventi jsou schopni využívat digitální technologie při práci, při učení i ve svém volném čase (Národní ústav pro vzdělávání, 2022, s. 8-11).

3.1.2 Odborné kompetence

- „Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci,
- Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb,
- Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje,
- Vykonávat odborné činnosti při poskytování kosmetických služeb,
- Volit a používat přípravky v souladu s technologickými postupy,
- Uplatňovat zdravotní a estetické požadavky a zásady hygieny při poskytování kosmetických služeb,
- Jednat se zákazníky, spolupracovníky a obchodními partnery,
- Vykonávat obchodně – podnikatelské aktivity v kosmetických službách“ (Národní ústav pro vzdělávání, 2022, s. 12).

3.1.3 Úplná profesní kvalifikace – odborné způsobilosti

- posuzování stavu pleti
- provádění povrchového čištění pleti, napařování a změkčení pleti
- provádění hloubkového čištění
- odstraňování chloupků
- provádění ruční kosmetické masáže obličeje, krku a dekoltu
- aplikace pleťových masek a zábalů
- odstraňování chloupků, barvení řas a obočí
- provádění denního, večerního a fantazijního líčení
- poskytování poradenství v oblasti kosmetického ošetřování pleti
- provádění klasického a fantazijního líčení
- poradenství v oblasti dekorativní kosmetiky
- provádění vyúčtování služeb
- vedení kartotéčního záznamu
- provádění dezinfekce a sterilizace materiálu a přístrojů
- dbání na zásady hygienicko-sanitární činnosti dle provozního řádu
- objednávání přípravků, pracovního materiálu a pomůcek pro péči o pleť
- poskytování první pomoci klientům při péči o pleť a tělo (Národní pedagogický institut, 2022)

3.1.4 Kosmetická péče

„Obsahový okruh poskytuje žákům vědomosti o technologických postupech a praktické dovednosti při kosmetické péči o zákazníka. Žáci se teoreticky a prakticky seznámí s používanými přípravky a technickým vybavením provozoven, v nichž jsou poskytovány kosmetické, pedikérské a manikérské služby a osvojí si dovednosti potřebné pro poskytování těchto služeb. Naučí se dodržovat technologické postupy, zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární prevence, ochrany životního prostředí a zdravotně – hygienické předpisy. Neoddělitelnou součástí přípravy je získání znalostí o nejrozšířenějších kožních chorobách, nemocech nehtů a chorobných stavech horních a dolních končetin. Součástí přípravy žáků je praktická odborná příprava. Žáci jsou vedeni k tomu, že

základním požadavkem při poskytování kosmetických, pedikérských a manikérských služeb je nepoškodit zdraví zákazníka a že nesmějí provádět žádný úkon, který patří do zdravotnické lékařské péče s výjimkou poskytování první pomoci“ (Národní ústav pro vzdělávání, 2022, s. 58).

3.1.5 Komunikace ve službách

Žáci se seznamují s významem a způsoby komunikace ve službách. Jsou vedeni k uplatňování zásad společenského chování, profesního jednání a kultivovaného vystupování jak v přímém osobním styku se zákazníky, obchodními partnery a spolupracovníky, tak i v písemném projevu. Učí se chápat význam práce z hlediska společenského a osobního rozvoje. Postupně se učí řešit problémové situace vzniklé v kontaktu se zákazníky a obchodními partnery. Pozornost se při přípravě věnuje osvojení dovedností jednání s osobami vyžadujícími zvláštní péči a s cizinci (Národní ústav pro vzdělávání, 2022, s. 62).

3.1.6 Uplatnění absolventa

Absolventi nacházejí své uplatnění v oblasti povolání poskytování kosmetické péče, poskytování manikérských, pedikérských služeb a při poskytování profesionální poskytování odborného poradenství v oblasti péče o pleť. Tento obor vzdělávání lze absolvovat v denní formě vzdělávání 4roky nebo 1-2 roky pro uchazeče již s úspěšně dokončeným maturitním vysvědčením, a to v denní formě vzdělávání ve zkráceném studiu.

Večerní, dálkové nebo kombinované je nejvýše o 1 rok delší než vzdělávání v denní formě. Absolventi mohou po úspěšném zakončení studia navázat na vyšší odbornou školu ne vysoké školy zejména v oborech se zaměřením na zdravotnictví. Pro úspěšné ukončení studia střední školy v oboru kosmetička je nutné, aby žák složil maturitní zkoušku spolu s další povinnou zkoušku ve formě praktické zkoušky nebo maturitní práce a její obhajoby před zkušební maturitní komisí (Národní ústav pro vzdělávání, 2022, s. 15).

4 Historie kosmetiky

„Kosmetika má velmi dlouhou historii. Slovo pochází z řeckého *kosme*, což znamená „zdobím, krášlím“ a v tom spočívá podstava tohoto oboru. Lidé se vylepšovali od pradávna. Archeologické nálezy ukázaly, že se zdobili dokonce i předchůdci člověka například neandrtálci. Oční stíny se používaly v Egyptě už 10 tisíc let před naším letopočtem, před 7 tisíci lety před naším letopočtem existovaly parfémy a ve stejné době už se používaly různé oleje na čištění a změkčení kůže i jako ochrana před sluncem. Oční linky byly v módě ve 4. tisíciletí před naším letopočtem a ve staré Číně používali pudry asi 1500 let před naším letopočtem“ (Hančlová, 2017, s.40).

(Vondruška, 2007, s. 76) uvádí, že líčení původně sloužilo k maskování a jako náboženský rituál, i když nelze vyloučit, že ženy v pravěku se líčily hlavně proto aby se zalíbily mužům“. Již primitivní člověk využíval kosmetiku k vlastní ochraně, například se natíral tukem proti chladu, vlhku a horku. Potíral se rostlinnými šťávami proti hmyzu a ultrafialovému záření. Je prokázáno, že už v pravěk se používali kosmetické pomůcky jako například hřeben a různé ozdoby, které byli objeveny v archeologických vykopávkách. Líčení se využívalo zejména k tomu, aby si lidé v době pravěku mezi sebou poznali nebo aby v bitvě dokázali rozeznat nepřitele. Ideálem krásy byla v období pravěku žena podobné Věstonické Venuši, tedy matka, žena či živitelka.

„Snaha po krásném a svěžím vzhledu je stará jako lidstvo samo“ (Rozsivalová, 2010, s. 9).

5 Problematika moderní generace

Sieglová (2019, s.17) se zabývá problematikou moderní generace, kdy vysvětluje, že mezigenerační rozdíly nejsou novým fenoménem, jde o odlišné pohledy a přístupy k vlastnímu životu mezi generacemi starších a mladou generací. „V současnosti se však zdá, že se staly hlubšími než kdykoli dříve“. A právě vzdělání je jednou z oblastí, kde můžeme spatřit zásadní rozdíly mezi přístupem učitelů k jejich studentům. Kdy mají učitelé výhrady k práci studentů a jejich vztahu k učení, přístupu, způsobu práce a aktivitě ve výuce.

„Je však nutné si uvědomit dobové souvislosti. Dnešní mladá generace vyrůstá v nové realitě charakteristické rychle se vyvíjejícími informačními a komunikačními technologiemi, což zásadně mění jejich způsob zpracovávání informací, udržování pozornosti, přístupu k učení a zapojování do výuky. Technologie od vzdělávání již nelze oddělit, a ze strany učitelů je proto nezbytné hledat nové přístupy k předávání znalostí, dovedností i zkušeností, vhodné pro nový charakter dnešního světa.“ (Sieglová, 2019, s.17).

Podle Vališové a Kovařikové (2021, s. 232) by měl učitel neustále monitorovat aktuální dění ve světě a společnosti. A na základě získaných vědomostí pravidelně aktualizovat obsah učiva, výchovně-vzdělávací cíle, ale i vyučovací metody. Jelikož učitel studentům neustále interpretuje realitu, která se stále mění.

Podle Siegllové (2019, s. 26) je nutné uvědomit si, že současní studenti narození do informačního a digitálního věku mají širší znalosti, než bychom mohli předpokládat. Studenti vyrůstají v uspěchané době, kdy jsou veškeré informace snadno přístupné díky všudypřítomných médií a globalizaci. Díky tomu se u studentů vytváří lepší podmínky a předpoklady pro všeobecný přehled a zájmy. Aktivizační fáze se opírá o předchozí znalosti, pocity a dojmy studentů, postavené na pozorování okolního světa, pracovních zkušenostech nebo zájmové činnosti. To studentům umožní nalézt souvislosti, stanovit si názory, vyjadřovat vlastní pocity, projevovat názory a diskutovat o hodnotách. Během aktivizační fáze studenti zapojují všechny myšlenkové operace popsané výše. Vybavují si fakta, objasňují jejich významy,

snází se o pochopení podstaty věcí a o interpretaci okolích jevů. Učí se srovnávat a hodnotit v širších souvislostech.

„Učitel by měl sám umět používat různé informační technologie a vést studenty k jejich správnému využívání pro jejich osobní rozvoj. Tento aspekt profesních kompetencí se ukázal v období covidové pandemie jako vysoce významný ve vztahu k potřebám života v digitalizované informační společnosti, který hledá technologická řešení ve většině segmentů společenského života. Technologie se stávají přirozeným prostředkem nejen každodenní komunikace, významným způsobem jsou zapojovány i do procesu poznávání“ (Vališová a Kovaříková, 2021, s. 233).

„Pro aktivní zapojení studentů do výuky je třeba významně omezit frontální styl výuky. Učitel v digitální a informační věku nemá studentům primárně poskytovat informace, ale rozvíjet jejich klíčové kompetence tak, aby měli zájem a byli schopni si informace sami dohledávat, zpracovávat a efektivně využívat“. Učitelé využívají k řešení úkolů komunikaci, spolupráci a kritické myšlení k tomu, aby se žáci co nejvíce zaktivizovali a byli tak centrem dění. Učitel tuto činnost moderuje, řídí, usměrňuje a nabízí zpětnou vazbu (Sieglová, 2019, s. 26).

6 Motivace žáka

Petty (1993, s. 48) uvádí několik způsobů, jak žáky motivovat:

- buďte nadšeni pro svůj obor a projevujte sami svůj zájem
- ukazujte, jaký význam má váš obor ve skutečném světě, noste do hodin předměty z praxe, pouštějte instruktážní filmy, hovořte o konkrétní aplikaci učiva, začleňte do vyučování různé návštěvy odborníků a exkurze
- využívejte tvořivost a sebevyjádření žáků
- ujistěte se, že se žáci aktivně zapojují do výuky
- pravidelně obměňujte činnost žáků
- zadávejte třídě soutěživé a problémové úlohy
- zajímejte se, co žáky zajímá mimo školu a poté s tím propojte svou výuku
- dodejte „osobní rozměr“ svému oboru

Podle Pettyho (1993, s. 57) jsou níže popsány další tipy, jak správně žáky chválit:

- „Stanovujte dosažitelné cíle. Alespoň některé učební úkoly by měly být zadávány tak, aby je každý žák mohl splnit maximálně během několika hodin a měl na ně přitom dostatek času, případně dostatek korigované praxe. Takové úkoly tudíž musí být jasně určené, konkrétní a nepřiliš závislé na předchozích znalostech. Vhodné jsou jednodušší schopnosti, jako je vybavování – například zapamatovat si tři výhody terasových polí – naučit se řešit jednoduché matematické příklady správným dosazováním do vzorce.
- Rozčleňujte úkoly na části. Složitější či delší úkoly by měly být rozděleny do více srozumitelných kroků, které jsou procvičovány a hodnoceny každý zvlášť. Teprve tehdy, kdy žáci jeden krok ovládnou, je možné přistoupit ke kroku dalšímu.
- Nespěchejte. Dejte žákům čas, aby mohli úkol procvičovat, dokud jej dobře nezvládnou. Ti, kdo zprvu neuspěli, by měli psát znovu nebo přepracovat tak, aby nakonec požadovaného výkonu dosáhli.
- Chvalte částečný úspěch. Snažte se každou práci alespoň nějak pochválit: když tomu věnujete pozornost, vždy se najde něco, co je správně!

- Chvalte snahu. Chvalte pokroky a zvládnutí jednoduchých úkolů a výjimečné výkony (a nikoli hlavně talent a nadání)“.

Podle Pettyho (1993, s. 58) má příznivý vliv udržování očního kontaktu spolu s úsměvem na chválu obecně. Kdežto při absenci chválení působí vyučovací hodiny neformálně a neosobně. Na tento problém, by se měli zaměřit převážně začínající učitelé, kteří na rozdávání chvály nejsou dostatečně zvyklí. Chvála je jednou z forem toho, co behaviorističtí psychologové nazývají „pozitivní posilování“. Skinner ho definoval jako „vnímavost ke studentovým úspěchům spíše než k jeho neúspěchům“. Autor uvádí, že existuje spousta způsobů, jak žáky povzbuzovat a motivovat je učit se novým věcem. Každý žák by měl co nejdříve získat ocenění od svého učitele.

Hunterová (1999, s. 25) doplňuje „Čím více úspěchů zažili žáci v minulosti, tím jsou optimističtější, pokud jde o jejich budoucí výkon“. Žáci, kteří byli v minulosti dostatečně motivováni a chváleni, jsou ochotni se pustit do pokusu i za předpokladu vysokého rizika neúspěchu. Oproti žákům, kteří v minulosti vícekrát selhali, tyto žáci se riziku vyhýbají, aby se ubránili před dalším neúspěchem. Jsou „nemotivováni“

6.1 Moderní vyučování

Podle Sieglové (2019, s. 31) pokud chceme zabránit ztrátě pozornosti, musíme zajistit aktivitu studentů. Moderní vyučování musí být interaktivní. To zajistíme vyváženým a citlivým zařazením technik kooperativního učení.

„Pro podporu schopnosti žáků zapamatovat si učební látku a smysluplně ji prakticky aplikovat by měl učitel při výuce dodržovat následující pravidla.

1. Důsledně vysvětlovat látku (posilovat porozumění)

Chce-li učitel, aby si žáci látku (informace) zapamatovali, musí žáci vyučované problematice v první řadě porozumět. Pouhé memorování informací bez jejich

porozumění nemá význam. Izolované informace bez souvislostí žáci brzy zapomenou, protože je neumějí prakticky využívat.

2. Upřesňovat, konkretizovat požadavky (klíčové poznatky)

Žáci se lépe učí, když přesně vědí, co se mají učit. Pro učitele je to samozřejmé, ne vždy však pro žáky. Je jasné, že žáci nemusí umět všechno, co se učí, je proto nutné je informovat o tom, co z látky se naučit mají a co ne. Za tímto účelem může učitel používat některé ověřené techniky jako např. podtrhávání důležitých informací, stanovení klíčových slov, shrnutí základní látky pod textem apod.

3. Opakovat formou praktického procvičení

Žáci musí mít v hodině dostatek prostoru pro opakování látky, nejlépe pokud budou moci poznatky aplikovat v běžné praxi (je-li to jen trochu možné). Pouhé pasivní čtení poznámek nebo textu (i opakované) nemá valný význam.

4. Kontrolovat a upřesňovat novou látku (zpětná vazba)

Nezbytnou součástí opakování musí být kontrola, že žák nové informace pochopil, a jeho případná oprava. Musíme zabránit tomu, aby si žák zapamatoval nesprávné nebo nepřesné informace, což by způsobilo následné nejasnosti a chybné závěry“ (Sitná, 2013, s. 32).

Kyriacou (2004, s. 79) uvádí, že klima třídy má zásadní vliv na motivaci žáků a jejich postoj k učení. Takové klima by měl umět učitel navodit. „Z hlediska podpory procesu učení žáků se za optimální považuje takové klima třídy, které je možno charakterizovat jako cílevědomé, orientované na úlohy, uvolněné, vřelé, podporující žáky a se smyslem pro pořádek“. Takové klima, udržuje kladné postoje žáků, vytváří vnitřní motivaci a napomáhá procesu učení.

„Cokoliv odlišného od běžných zážitků může v mozcích žáků vzbudit „orientačně-pátrací reflex“ a výsledkem je jejich větší pozornost. Nic však „ozvláštněným“ nezůstává nastálo: žák si na tyto „nové věci“ zvykne a pak už pro něj přestávají být zajímavé,, (Hunterová, 1999, s.28).

7 Aktivizační metody

„Metoda (z řeckého slova *methodos* – cesta za určitým cílem) je v nejširším slova smyslu postup, cesta, způsob cílevědomé aktivity ve všech oblastech lidské činnosti. Metoda výuky je způsob, jímž si žáci pod vedením učitele osvojují nové poznatky a dovednosti, upevňují je a učí se jich používat“ (Hladílek, 2009, s. 69).

Hladílek (2009, s. 93) charakterizuje aktivizační metody jako činnost spojenou s aktivitou při níž člověk musí projevit samostatnost, být celkově výkonnější a iniciativnější, postupovat energetičtěji a musí vynaložit větší úsilí.

„Aktivním učením rozumíme postupy a procesy, pomocí kterých žák přijímá s aktivním přičiněním informace a na jejich základě si vytváří své vlastní úsudky. Tyto informace zpracovává a poté začleňuje do systému svých znalostí, dovedností a postojů. Formou aktivního přístupu k získávání nových informací si žáci současně velmi efektivně rozvíjejí schopnosti tzv. kritického myšlení. Tento analyticko-syntetický proces je charakteristický vlastním objevováním, posuzováním, porovnáváním a začleňováním nových informací do již existujícího znalostního systému, autonomním, individuálním rozhodováním o jejich využití nebo odmítnutí“.

Metody aktivního učení je možné charakterizovat jako metody zaměřené na žáka. Jejich předpokladem je úplné zapojení jedince do procesu výuky. Žák není pouze pasivním „objektem“ učitelova zájmu: je centrem veškerého vzdělávacího dění ve třídě, je spoluvůrcem průběhu a obsahu výuky, podílí se na formulaci výsledků výuky, na hodnocení třídní práce a na sebehodnocení“. Žák pracuje ve většině fází aktivně. Aktivizační metody žákovy vyhovují a mají příznivý vliv na proces učení. Toto jsou důvody, díky kterým se aktivizační metody začínají postupně více používat v moderním vyučování (Sitná, 2013, s. 9).

Dvořák (2005, s. 40) doplňuje, že učitelé musí k aktivitě a zaměření na cíl žákům pomoci tím že budou využívat jejich přirozenou touhu zkoumat a chápat nové věci a zvládat nové dovednosti,

„Hry mohou zapojovat žáky velmi intenzivně do výuky a přimět je k takovému soustředění, jakého nelze dosáhnout pomocí žádné jiné metody. Díky zvýšenému zájmu a motivaci, jež jsou vyvolány kratší hrou, mohou nadto žáci získat předmětu a také k učiteli kladný vztah, který přetrvá týdny“ (Petty, 1993, s. 188).

Učitelé, kteří chtějí učit moderními způsoby, musí znát různé způsoby práce s třídou, musí chápat jejich význam i přínos, a hlavně je musí umět a chtít používat. Musí mít přehled o existujících tradičních i moderních metodách výuky.

„Také žáci se musí naučit s moderními aktivizačními metodami pracovat. Mají-li zkušené a nadšené učitele, jde to velmi snadno, neboť děti jsou velmi zvědavé a rády se s novými způsoby práce seznamují. Jde je o to tento zájem podchytit, rozvíjet a dovést ke kvalitním výsledkům. Za kvalitní výsledek vzdělávání považujeme připravenost každého jedince pro praktický život prostřednictvím vytvořených klíčových a odborných kompetencí“ (Sitná, 2013, s. 10).

7.1 Brainstorming

Brainstorming neboli bouře mozků. Siegllová (2019, s. 83) uvádí: Jedná se o proces shromažďování nápadů na vybrané téma či otázku. Cílem Brainstormingu je nasbírat pro dané téma co nejvíce co nejrozmanitějších nápadů, názorů, myšlenek i poznatků a zkušeností, které studenti k danému tématu v té chvíli mají. Brainstorming je možné vykonávat samostatně, nejlépe formou psaní nebo náčrtků, nejběžněji však probíhá formou skupinového dialogu postaveného principu „více hlav, více ví“.

„Vybrané metody určené pro účely aktivizace a brainstormingu také pracují s klíčovými slovy, titulky, frázemi, fotografiemi či obrázky, ze kterých studenti vyvozují závěry, asociace či nápady, předvídají, co bude následovat, nebo se ni jejich základě vybavují znalosti či zážitky. Další metody staví na definici nebo uvědomění si vlastních hodnot a postojů a učí umění se vyjadřovat a obhajovat je. K brainstormingu také patří schopnost chápat významy nebo rozpoznávat širší kontext. Studenti v rámci brainstormingu popisují věcné rysy, hledají různé úhly pohledu, učí se chápat základní funkce a smysl reality nebo jevů a kladou otázky, které je vedou k touze po poznání a k dalšímu studiu“ (Siegllová, 2019, s. 83).

7.2 Odvozování

„Odvozování, anglicky inferencing je metodou široce uplatňovanou napříč obory, která využívá kognitivních procesů logické dedukce, analogie a asociací k formulaci logických závěrů či předpokladů. V učebním cyklu představuje tvořivou metodu, která je postavena na předložení záměrně neúplných informací, pro účely brainstormingu. Cílem metody odvozování je probudit zvědavost a podnítit zájem studentů o vybrané téma, které učitel plánuje následně zařadit do výuky. Pro účely této metody lze pracovat s hesly, názvy, nadpisy, číselnými nebo datovými údaji, ale i s obrázky, fotografiemi či různými druhy grafů. Na základě jen částečné informace si studenti vybavují své výchozí znalosti, hledají vazby na vlastní zkušenost, vyhledávají souvislosti, vybavují si asociace nebo odhadují obsah, význam či téma. Dále pak utváří, objasňují a vzájemně obhajují hypotézy nebo formulují otázky vztahující se k tématu. Metoda odvozování rozvíjí logické uvažování, představivost, probouzí zvědavost, posiluje sebevědomí, a tím motivuje k učení. Pomáhá utvářet a obhajovat vlastní názor, aktivizuje přemýšlivost, a je proto výborným nástrojem k rozvoji kritického myšlení. Metodu odvozování je možné aplikovat na text i na obrazové materiály“ (Sieglová, 2019, s. 91).

- „Aktivitu na principu metody odvozování lze realizovat několika způsoby. Studenti mohou dostat k dispozici soubor vybraných klíčových slov a na jejich základě vytvářet hypotézy o obsahu nebo ději.
- Podobně lze studentům sdělit pouze nadpis, jméno autora nebo název díla a nechat je nejdříve děj či obsah samostatně odvozovat či hádat.
- Další možností je práce s grafickým materiálem. Může jít o jakékoliv přílohy nebo doprovodné vizuály z textu zpracované formou diagramu, grafu či tabulky, ze kterých studenti odvozují nejen téma, ale i hlavní myšlenky, základního textu nebo zjištění s textem související.
- Podobně je možné rozvíjet diskusi nad vybraným obrázkem či fotografií.
- Další možností je postupná kombinace výše zmíněných variant. Učitel například nejprve představí jen některou část informace, vztahující se k popisované události. Po chvíli diskuse přidá doplňující informaci

a postupně připojuje další až do té doby, dokud předkládané informace nezúží na cílové téma“ (Sieglová, 2019, s.92).

1. Příprava: Učitel vybere vhodnou část informace z připraveného tématu nebo materiálu, kterou studentům sdělí. Ta musí mít přímou souvislost s obsahem, ale zároveň musí být dostatečně všeobecná, aby umožnila škálu interpretací nebo osobních vazeb.
2. Postup: Učitel vystaví vybranou informaci na viditelné místo. Může ji napsat na tabuli, promítnout na plátno nebo ji dát na pracovním celkům vytištěnou.
3. Studenti ve skupinách nebo nejprve samostatně své nápady diskutují mezi sebou, případně je zaznamenávají písemně.
4. Nedílnou součástí metody odvozování je diskuse v rámci celé třídy. Studenti pod vedením učitele přispívají k diskusi o cílovém tématu svými nápady, myšlenkami nebo podněty.
5. Zásadním předpokladem pro metodu odvozování je atmosféra důvěry a vzájemného respektu. Učitel diskusi pouze moderuje, jednotlivé příspěvky do diskuse nehodnotí jako správné nebo nesprávné, neodsuzuje ani neznámkuje. Studentům zdůrazní, že neexistuje tzv. špatná odpověď. Je dovoleno se mýlit, být nepřesný nebo odpovědi odhadovat. Stejně tak se ani studenti vzájemně nezesměšňují, nehodnotí ani nesnižují podněty těch druhých.
6. V případě nesměle se rozvíjející diskuze učitel napovídá, naznačuje radami, a to formou doplňujících informací či příslušných otevřených otázek (Sieglová, 2019, s.92).

7.3 Rounds (kolečka)

„Kolečko je jednou z nejjednodušších skupinových vyučovacích metod. Je to metoda jednoduchá jak na přípravu učitele a žáků, tak na organizaci a hodnocení práce skupin. Zaměřuje se většinou na rekapitulaci údajů, faktů, názorů nebo postojů

vztahujících se k zadanému tématu. Je možné ji použít ve všech typech škol a na všech stupních. Metodou může pracovat celá třída 20-30 žáků“ (Sitná, 2013, s. 84).

Rozvíjené klíčové kompetence

- Kompetence k učení – sebehodnocení, vyvozování, vybavení a rekapitulace existujících znalostí, podpora paměťového učení, sebereflexe, rekapitulace.
- Kompetence komunikativní – vyjadřování konkrétních postojů, znalostí a názorů.
- Kompetence personální a sociální – posilování, inspirace, stmelování a podpora skupiny.

Uplatnění ve výuce

Kolečka jsou to metoda rychlého aktivizačního způsobu, jak zjistit znalosti žáků, jejich hloubku a rozsah a prověřit, jestli žáci porozuměli novému učivu a osvojili si je. Zároveň je můžeme použít kdykoli v průběhu hodiny. Slouží k vyjádření postojů, názorů nebo způsobů řešení, ke změně charakteru třídní práce apod.

Příprava učitele

Příprava učitele spočívá pouze ve vhodném zařazení této metody do výuky. Důležité je dostatečné množství znalostí žáků k získání uspokojivého výsledku.

Příprava žáků

Odbornou přípravu žáků zajistí předchozí výuka, domácí příprava a znalosti z jiných předmětů.

Prostor

Žáci mohou zůstat sedět déle na svých místech v lavicích. Pokud je to ovšem možné, je vhodnější kruhové uspořádání pracovního prostoru.

Materiál

Jediným potřebným materiálem k realizaci této metody je tabule a křída. Slouží k zaznamenávání znalostí, popisovaných událostí, vyřčených tvrzení, názorů, doplňkových informací apod.

Příprava skupin, zadané role

Skupinu obvykle tvoří celá třída, učitel ji však může rozdělit na menší celky (kroužky). Pokud necháme žáky sedět v lavicích, pracuje třída v řadách, nikoli v kroužcích. Pokud je skupin víc, patří mezi nejčastěji zadávané skupinové role vedoucí (moderátor), někdy i pozorovatel, zapisuje.

Trvání metody

Délka trvání metody kolečka je závislá na rozsahu požadované práce. Metoda trvá přibližně 5-10 minut.

Praktické provedení

1. Učitel zapíše na tabuli vybrané téma.
2. Uspořádá účastníky do skupin (koleček) nebo nechá žáky v lavicích. Skupiny pracují současně, snaží se, aby se vzájemně nerušily.
3. Učitel vyzve žáky, aby postupně odpovídali, mohou se při tom předávat nějaký předmět (míček). Nechce-li některý žák odpovídat (nemůže, neumí), učitel ho k odpovědi nenutí a žáci v kolečku pokračují v odpovědích dál. K žákům, kteří se zdrželi odpovědi, se učitel vrátí na závěr a znovu je vyzve k odpovědi.
4. V průběhu metody učitel nebo žák – určený zapisovatel zaznamenává získané odpovědi.
5. Po proběhlém „kolečku“ učitel odpovědi zrekapituluje, zhodnotí, shrne a doplní (Sitná, 2013, s. 86).

7.4 Hledání motivace k profesnímu zaměření, případně prevence vyhoření

Cíl: uchopit souvislosti, které ústí v profesionální orientaci a zorientovat se ve vhodných volbách profese (a typu školy)

Pomůcky: psací potřeby, papír nejlépe formátu A4

Délka: 45 minut

Postup:

- Žáci si na levou stranu papíru formátu A4 pod sebe vypíší všechny významné osoby, se kterými se setkali, případně setkávají. Myšleni jsou příslušníci rodiny i širší rodina, učitelé, sousedé a další osoby.
- Následně pokračují seznamem osob knižních – tedy těch, se kterými se neseťkali osobně, ale zapůsobily na ně svým životním příběhem (profesí, statečností, úsilím, vlastnostmi a podobně).
- Ke každé osobě si žáci připiší její profesi, „co dělá a co dělal/a“. Nemělo by jít o abstraktní sdělení typu „podnikatel“, ale co největší konkretizace, zpestření.
- Dalším krokem je oznámkování činností, které daný jedinec vykonává nebo vykonával. Tedy nejde o jeho osobu, ale o jeho profesi, známka je přidělena profesi ne osobě. Známkuje se číslicí, stejně jako ve škole – od výborně (jednička) po nedostatečně (pětka). Není přitom důležité, kolik činností bude hodnoceno výborně, kolik chvalitebně, dobře atd.
- Poté si žáci do dalšího sloupce vypíší všechny činnosti, které je bavily od dvanácti let a dělali je déle než tři měsíce. Žáci vypisují vše, co dělají pravidelněji jak doma, tak ve svém volném čase. V prostředí školy pak rozepíší předměty humanitní, technické a činnostní (tělocvik, případně dílenská praxe a podobně).
- Až žáci vypíší všechny činnosti, přijde na řasu oznámkování jako ve škole. Hodnotí se, ale podle osobního vztahu k dané činnosti. Výborně (jednička) je činnost, kterou dělají z nabídky nejraději, pak poklesem (2, 3, 4) až k hodnocení nedostatečná (pět), kterou označí to, co mají „nejméně rádi“.

Jedno hodnocení (například chvalitebně, dvojka, nebo dobře, trojka, atd.) může získat více činností.

- V práci dále následuje vyhotovení sportovní tabulky, kde svisle budou uvedeny ty činnosti, které u jiných lidí klasifikovali nejvýše (známkami 1 a 2, případně 3), vodorovně pak ty činnosti, které sami realizují, realizovali a přidělili jim hodnocení chvalitebně (2), případně výborně (1).
- Následným krokem je tabulkové propojení činností, jež mají hodnocení výborně ve svislém a vodorovném řazení. Příklad: ve vodorovném řazení, tedy zájmu daného jedince, je hodnoceno výbornou řízení automobilu. Ve svislici, tedy hodnocení činností jiných lidí, pak povolání učitel. Výsledné spojení se zapíše – učitel a řízení automobilu. Lze tedy předpokládat, že jde o kvalitní dispozice k výkonu učitele v autoškole. V prostředí základní školy může jít o propojení „cestování“ (zájem žáka, studenta) a „jednání s lidmi“ u makléře. Výsledkem je spojení „jednání s lidmi a cestování“. Pak rozhoduje další kritérium – prospěch a intelekt. Pokud je kvalitní, je třeba volit střední, vysokou školu, která je dobrým podkladem pro funkci diplomata. Pokud je prospěch méně kvalitní, pak v úvahu přicházejí spíše obchodní směry, pro finální práci v oblasti dealerství mentálního, případně fyzického produktu. Směr studia je důležité vždy volit podle cíle, tedy sledované profese. Škola, studium jsou pouhým prostředkem – nikoli cílem!
- Každému žákovi zpravidla vyjde několik variant a možností. Pak je volena ta varianta, která je technicky a prakticky nejprůchodnější. U žáků pak hraje významnou roli dojíždění do školy a další. V případě zaměření techniky proti vyhoření hrají nejvýznamnější roli nalezení kompromisu možného ve stávajících podmínkách, případně nalezení možné aplikace.

Rizika: rozhodně je nutné, aby učitel ověřil svou schopnost zadávat instrukci a reagovat na případné dotazy, doplnění, protože žáci se často cítí až ohroženi již dílčími výsledky ze cvičení. Učitel tedy nejdříve vyzkouší techniku sám na sobě, pak ji zadá několika lidem, a je-li úspěšný, může ji prezentovat širšímu okruhu.

Přítomní jsou často schopni druhým pomáhat v určování profesionální orientace na základě tabulkového výsledku a zároveň nenacházet spojení pro svou osobu. Danou situaci je třeba ošetřit sdělením že velkou roli zde sehrává emoční složka postoje

(každý postoj má tři složky – racionální, konativní a emoční), kdy se žák začne vysmívat tomu, že by „měl být zrovna on učitelem hudby“ a podobně. V první reakci si zpravidla nerozkreslí, že vyučovat lze na mnoha úrovních. To vše by měl učitel umět vysvětlit, a především se nezaleknout ironizující tónu, případně sarkasmu ze strany některých žáků (Svoboda, 2019, s. 63).

7.5 Diskuse

„Diskuse je základním způsobem komunikace mezi lidmi, měla by tedy být i základní metodou práce učitele. Doporučuje se využít ji tam, kde chce učitel zjistit názory žáků na určité téma. Ve škole se diskutuje poměrně často, nejedná se ale o „pravou“ diskusi s dodržováním zásad jejího průběhu, spíše jde o verbální prosazování zájmů konkrétních skupin. Považuji tedy za prospěšné zopakovat základní principy vedení této metody a poukázat na možnosti jejího výukového využití.

Metoda diskuse není složitá na přípravu, ale je náročná na stanovení rozsahu a zaměření diskutovaného tématu, na vedení žáků, na dodržování všech zásad verbální i neverbální komunikace a zásad diskuse. Tuto metodu můžeme použít na všech typech a stupních škol a v různě velkých skupinách. Ideální velikost skupiny je 14-16 žáků. Při větším počtu žáků se doporučuje rozdělit třídu na dva diskutující kruhy nebo zadat části žáků jiné úkoly – samostudium, vyhledávání informací na internetu, zpracovávání podkladů, přípravu záznamových archů“ (Sitná, 2013, s. 95).

Rozvíjení klíčové kompetence

- Kompetence k učení – sebereflexe, posuzování postojů, promýšlení názorů a přístupů.
- Kompetence komunikativní – jasné a srozumitelné vyjadřování, kultivovaný projev, schopnost držet se tématu, mít přiměřenou délku a obsah příspěvků, soustředění a dodržování zásad.

- Kompetence sociální a personální – zlepšování skupinové atmosféry, pochopení a inspirace diskutujících, zájem o spolupráci v týmu (Sitná, 2013, s. 96).

Uplatnění ve výuce

„Diskuse může být využita např. na začátku vyučovací hodiny jako metoda motivace žáků k další práci, v průběhu vyučovací hodiny jako hlavní výuková metoda u témat zjišťujících znalosti, zkušenosti, názory a postoje na určité téma nebo jako metoda vedoucí žáky k pochopení složitosti, nejednotnosti a různorodosti názorů na některé problémy či situace.

Příprava učitele

Příprava této metody pro učitele není složitá. S vědomím vzdělávacího cíle výuky, rozvíjené klíčové kompetence a vyspělosti žáků stanoví téma diskuse (rozhodne o způsobu přípravy žáků). Daleko náročnější, než příprava je pro učitele vlastní vedení diskuse v hodině. U začínajících žáků se diskuse většinou přímo účastní, zpočátku bývá jejím moderátorem; u vyspělejších žáků přebírá úlohu moderátora vybraný žák.

Příprava žáků

Konkrétní příprava žáků na diskusi je minimální. Je však třeba odhadnout odbornou a sociální vyspělost žáků a podle ní zvolit diskutované téma. Vhodnou přípravou je např. zhlédnutí videa, předcházející exkurze, praktická činnost skupiny, projektová činnost atd.

Prostor

K realizaci metody diskuse je třeba mít k dispozici prostornou učebnu s přestavitelným nábytkem, z židlí vytvoříme diskusní hru. Diskutující musí mít dostatek prostoru, cítit se pohodlně, mají si vidět do obličeje, do očí (kruh, elipsa).

Materiál

Stejně jako v jiných případech záleží na učiteli, jaký podpůrný materiál bude při této výuce používat. Výbornou pomůckou mohou být odpovědní lístky (pokud se při diskusi používají), a to zejména pro nezkušené diskutující, kteří s touto metodou

práce začínají. Odpovědní lístky obsahují předem připravené názory, nápady, otázky, které si každý žák na téma diskuse zpracuje za domácí úkol.

Takto připravené odpovědní lístky si žáci přinesou do diskusního kruhu a použijí je v případě, že se nemohou z různého důvodu bezprostředně zapojit do probíhající diskuse (jsou nervózní, bojí se, že budou obtížně formulovat dvě příspěvky atd.).

Dále můžeme využít soubor zjišťujících otázek, které slouží k závěrečnému shrnutí výsledků diskuse, nebo záznamový arch. Další pomocný materiál představují metodické pokyny pro žáky – rady pro vedení diskuse, neverbální komunikaci, vedení diskuse (pro moderátora)“ (Sitná, 2013, s. 97).

Příprava skupin, zadané role

„Maximální počet diskutujících členů je 20. z tohoto důvodu může učitel rozdělit školní třídu do dvou diskusních kruhů, které pracují nezávisle. Na závěr pak obě skupiny porovnají své výsledky. Při tomto způsobu vedení výuky je obtížné vybrat moderátora – vedoucího diskuse. Moderátor diskuse je totiž velice náročná a mnohdy klíčová role pro dosažení použitelných výsledků práce (moderátorem může být zkušený žák).

Jinou možností je nechat formou diskuse pracovat jen část třídy a ostatním zadat jiné úkoly (vyhledávání informací, zpracování případové studie na diskutované téma, sestavení anketních otázek na příslušné téma pro zadání na veřejnosti, soutěžní kvíz atd.)

Trvání metody

Délka diskuse závisí na šíři diskutovaného tématu, doporučená průměrná doba pro diskusi spolu s její přípravou, vedením, shrnutím a zhodnocením je 20-30 minut. Vhodnější je diskutovat o užším tématu kratší dobu. Učitel se tak vyhne rozmělnění diskuse a nutnosti provádět široké, obtížné sjednotitelné a interpretovatelné závěry“ (Sitná, 2013, s. 98).

Praktické provedení

1. Učitel oznámí žákům, že příští hodinu zařadí diskusi do výuky (na diskusi může žáky připravit buď přímo v hodinách, nebo formou domácího úkolu).
2. Učitel žákům srozumitelně vysvětlí téma diskuse a napíše je na tabuli. Zajistí tak stálou kontrolu, že se od tématu třída neodchýlí.
3. Připomene zásady diskuse, učí čas pro diskusi a zásady komunikace.
4. Učitel diskusi vhodně zahájí, například shrnutím faktů, úryvkem z odborné nebo krásné literatury.
5. Vyzve žáky k zapojení, podporuje diskutující (svým příkladem, pochvalou), sám může uvést úvodní informace a fakta, položí otázku.
6. Průběžně vybízí žáky k prezentování příspěvků (neaktivní žáky povzbuzuje, příliš aktivní diskutéry v práci naopak vhodně usměrňuje), stále koriguje rozsah diskutovaného tématu, udržuje stanovený směr a spád diskuse.
7. Učitel nebo určený moderátor kontroluje průběh diskuse, sleduje její cíl, usměrňuje její průběh, vhodně podporuje spád diskuse, koriguje účast diskutujících, vysvětluje případná nedorozumění, nepochopení, sleduje stanovený čas, vede diskusi k závěru, může průběžně zaznamenávat většinová tvrzení, argumenty a pochybnosti (na tabuli, do svých poznámek).
8. Učitel se postupně snaží o formulování prakticky použitelných, srozumitelných závěrů diskuse. Za tímto účelem může mít připravené soubory závěrečných otázek, jejichž rekapitulací na závěr diskuse provádí závěrečné shrnutí.
9. Učitel na závěr shrne výsledky diskuse a vhodně je interpretuje.
10. Závěry diskuse učitel využije pro další vyučovací činnost (Sitná, 2013, s. 98).

PRAKTICKÁ ČÁST

Cílem praktické části bakalářské práce bylo vytvoření návrhu konkrétního tématu s využitím aktivizačních metod. Návrhy byly vytvořeny pro výuku odborných předmětů kosmetika a zdravotní péče, kdy při jejich tvorbě byla uplatněna inspirace získaná při studiu na střední škole s oborem zaměřeným na kosmetické služby. Na tyto odborné předměty je během studia kladen velký důraz. Celkem bylo zpracováno sedm konkrétních návrhů. Výuka obzvláště v prvních ročnících je pro žáky náročná. Nemají k danému oboru vytvořený vztah, učí se novým vědomostem a osvojují si odborné dovednosti. Správné pochopení učiva a osvojení dovedností dokáže žákům usnadnit cestu k plynulému a bezproblémovému ukončení studia a případně následnému zahájení samostatně výdělečné činnosti v daném oboru.

Každý žák se integruje a adaptuje vlastním tempem, proto je důležité, aby výuka byla pro žáky srozumitelná, jasná a motivovala je ke správnému pochopení a uchopení dané dovednosti nebo učiva. Zařazením aktivizačních metod do výuky docílíme intenzivního zapojení žáků do výuky, kdy díky jejich zaktivizování se lze vyhnout stereotypní výuce.

Já osobně jsem si obor kosmetické služby zamilovala již v prvním ročníku studia na střední škole, a proto bych ráda své níže popsané aktivizační metody věnovala Střední škole služeb a řemesel Stochov jako případnou inspiraci pro učitele odborných předmětů.

8 Zařazení aktivizačních metod

8.1 Brainstorming

Více na straně 21.

8.1.1 Návrh konkrétního tématu I

Téma: Kosmetická diagnóza

Předmět: Kosmetika

Cíl: zopakování si učiva z předchozích vyučovacích jednotkách, zaktivizování žáků v hodině, shromáždění co nejvíce nápadů k daným klíčovým slovům

Pomůcky: tabule/projektor, psací potřeby, blok/papír.

Časová dotace: přibližně 30 minut

Postup: Aktivita spočívá v tom, že na tabuli či pomocí projekce je napsáno vždy jedno klíčové slovo s ohledem na již probírané téma v daném ročníku.

Každý žák má před sebou jeden čistý papír a psací potřeby. Jednotlivé slovo je promítáno přibližně tři minuty. Úkolem je k danému klíčovému slovu napsat co nejvíce informací, které se slovem souvisí nebo na něj přímo navazují. Po uplynutí času přichází skupinový dialog, který usměřňuje a koriguje učitel. Následně po dokončení skupinového dialogu se pokračuje k dalšímu klíčovému slovu. Níže uvedená slova jsou vybrána s ohledem na probírané téma ve druhém ročníku předmětu kosmetika. Ke každému slovu je možné napsat do které kosmetického úkonu či ošetření spadá, jaké je správné použití a kontraindikace, dále je možné určit i dělení klíčového slova a jeho stručná charakteristika.

Vybraná klíčová slova:

Ječné zrno
Tonus a turgor T+T
Poruchy mazových žláz
Chloazma
Hypertrychóza
Napárka
Epilace a depilace

8.1.2 Návrh konkrétního tématu II

Téma: Správná komunikace s klientkou

Předmět: Kosmetika

Cíl: žáci se dokážou lépe vcítit do role klientky, rozvíjí se empatické schopnosti, ulehčení komunikace žáků s klienty v následné cvičné praxi a budoucím povolání

Pomůcky: psací potřeby, tabule

Časová dotace: přibližně 30 minut

Postup: Učitel nejprve v třídě vyvolá diskusi na téma: jaké charakterové typy klientek můžeme v salonu potkat. Poté nejrelevantnější nápady učitel zapíše na tabuli. Následuje brainstorming neboli bouře mozků k jednotlivým typům klientek, učitel zpočátku žákům pomáhá, snaží se žáky korigovat a usměrňovat, tak aby bylo jasné, k jakému tématu probíhá skupinový dialog. Cílem je, aby se žáci dokázali více vžít do pocitu klientek, nahlíželi na ně více individuálně a uměli s klientkou vést kvalitní rozhovor, klíčový pro udržení si klientek a následné budování klientely. Žáci pomocí brainstormingu shromažďují co nejvíce nápadů k danému tématu a díky tomu se u nich vyvíjí empatické schopnosti, nezbytně potřebné pro vykonávání povolání v kosmetickém oboru. Časová dotace brainstormingu je čistě individuální,

záleží, jak jsou žáci v hodině aktivní. Pokud je zřetelné, že žákům dochází slova a inspirace k danému tématu, učitel přesune brainstorming k dalšímu, novému tématu. Závěr aktivity ohlásí učitel a zároveň i zhodnotí aktivitu žáků a poskytne tak i zpětnou vazbu třídě.

8.2 Odvozování

Více na straně 22.

8.2.1 Návrh konkrétního tématu I

Téma: Správné určení typu pleti

Předmět: Kosmetika

Cíl: zaktivizování žáků do hodiny, zopakování, upevnění si získaných vědomostí, rozvíjení komunikačních dovedností

Pomůcky: projektor, fotografie typů pleti, psací potřeby, blok/papír

Časová dotace: jedna vyučovací jednotka

Tato aktivizační metoda je zařazena do předmětu kosmetika. Kde se žáci učí určit správné typy pleti. Správné určení typu pleti klientky patří k nejdůležitějším a nejzákladnějším bodu diagnózy pleti, kdy se podle správného určení volí vhodné kosmetické přípravky pro následnou péči. Pro správnou práci kosmetičky je nezbytně nutné tyto typy dokonale znát. K této aktivizační metodě jsou využity fotografie, podle kterých žáci určují typ pleti a následně určují správný postup kosmetického ošetření. V kosmetických službách je kladen velký důraz, pro správné odvozování typu pleti. Získané vědomosti jsou následně uplatněny i v učební praxi a na závěr i v produktivní činnosti. Níže jsou vybrány konkrétní fotografie, dle kterých je jednoznačné a jaký typ pleti se jedná.

Metoda odvozování bude probíhat ke konci tematického celku. Metoda odvozování slouží k opakování a upevnění získaných vědomostí. Vyučovací hodina bude probíhat ve třídě, kdy učitel jednotlivě promítá fotografie a žáci samostatně

zaznamenávají odpovědi na papír. Metoda odvozování má splňovat funkci logického předpokladu a závěrů. Má u žáků podporovat přemýšlení, uvažování a hypotetické závěry. Tato metoda by měla zároveň u žáků podpořit zvědavost tím je i aktivizovat ve výuce a podpořit zájem o probírané učivo a daný obor.

Postup:

- Učitelka/ učitel seznámí žáky s daným tématem, sdělí cíle aktivizační metody a vysvětlí postup.
- Následně je pomocí projektoru promítaná první fotografie (každá fotografie je promítaná jednotlivě na dostatečně dlouhou dobu).
- Žáci mají za úkol samostatně zaznamenat do papíru typ pleti, postup kosmetického ošetření, vhodné přípravky a kontraindikace. Které by podle fotografie zvolili a jak postupovali. Dále si zaznamenávají charakteristiku typu pleti a dle jakých vodítek došli k danému závěru.
- Když mají všichni žáci dostatek poznámek ke konkrétní fotografii je prostor pro hlasování a následnou skupinovou diskusi.
- Diskusi koriguje učitel, dává prostor žákům, tak aby vyjádřili svůj názor a obhájili svůj závěr k dané fotografii.
- Když se třída s učitelem shodne na typu pleti a určí si jednotný závěr ošetření, je možné přistoupit k další fotografii.
- Na závěr aktivizační metody učitel zhodnotí práci v hodině. Ke klasifikaci zde nedochází, aby nedošlo k případné demotivaci žáků v dalších hodinách s využitím aktivizace.

Fotografie č.1. Aknézní pleť (Acne Treatment..., 2022)

Fotografie č. 2 Mastná pleť (Five foolprofs tips..., 2022)

Fotografie č.3 Citlivá pleť (Sensitive skin..., 2022)

Fotografie č. 4 Suchá pleť (Péče o suchou pokožku... , 2022)

8.3 Rounds (kolečka)

Více na straně 24.

8.3.1 Návrh konkrétního tématu I

Téma: Zásady pro péči horních končetin – manikúra

Zásady pro péči spodních končetin – pedikúra

Předmět: Kosmetika

Cíl: Žáci si zopakují učivo z předešlých hodin, zaktivizují se do výuky, procvičí si komunikativní dovednosti a lépe si zapamatují probíranou látku.

Pomůcky: psací potřeby, tabule, dva míčky – či jiné předměty určené ke kolování v kolečku

Časová dotace: přibližně 15minut

Postup: Učitel napíše na tabuli dvě témata. Zásady pro péči spodních končetin – pedikúra + Zásady pro péči horních končetin – manikúra. Následuje rozdělení třídy do dvou skupin – koleček. V každém kolečku putuje jeden míč. Žák, který má míč v ruce říká klíčové slovo k danému tématu. Pokud ho zrovna nějaké slovo nenapadne pošle míč dalšímu žákovi po své pravici. Jde o to žáky hlavně zaktivizovat je možné, že žáka v momentální situaci žádné slovo nenapadne v tomto případě je v pořádku míč zaslat spolužákovi po pravici. Každé kolečko si zvolí jednoho zapisovatele, který poznamenává nápady svých spolužáků na tabuli. Učitel sám ukončí aktivitu, kdy uzná za vhodné a rozpustí kolečka, zpět do lavic. Na závěr učitel spolu s žáky vyhodnotí zapsané odpovědi a na následně zhodnotí práci žáků během aktivizační metody.

8.3.2 Návrh konkrétního tématu II

Téma: Stavba pokožky

Předmět: Zdravověda

Cíl: Zopakování učiva z předešlé hodiny, zaktivizování žáků, zlepšení komunikativních dovedností.

Pomůcky: míček, psací potřeby, tabule

Časová dotace: přibližně 15minut

Postup: Učitel napíše na tabuli téma pro danou aktivitu. Stavba pokožky. Žáci mohou sedět v lavici nebo udělají jedno velké kolečko, ve kterém nechají putovat míček či jiný předmět. Žák, který má míč v ruce říká klíčové slovo k danému tématu. Pokud ho zrovna nějaké slovo nenapadne pošle míč dalšímu žákovi po své pravici. Jde o to žáky hlavně zaktivizovat je možné, že žáka v momentální situaci žádné slovo nenapadne v tomto případě je v pořádku míč zaslat další osobě. Před zahájením aktivity je zvolen zapisovatel, který poznamenává nápady svých spolužáků na tabuli. Učitel sám ukončí aktivitu. Následuje zhodnocení aktivity a rozbor slov napsaných na tabuli. Slova se dají rozdělit no podskupin pomocí otevřené diskuse, kterou vede a koriguje učitel.

8.4 Diskuse

Více na straně 28.

8.4.1 Návrh konkrétního tématu I

Téma: Zdravý životní styl a jeho vliv na naši pleť

Předmět: Kosmetika: typy pleti

Zdravověda: stavba pokožky/ trávicí ústrojí

Cíl: žáci si upevní znalosti ohledně zdravé životosprávy dále si procvičí již získané vědomosti v oblasti trávicího ústrojí, stavby pokožky a jejich vzájemný vliv na naše tělo a pleť. Diskuse podporuje zájem žáků o dané téma a rozvíjí jejich komunikační schopnosti.

Pomůcky: tabule, psací potřeby, blok/papír

Časová dotace: 10 – 15 minut

Postup: učitelka/učitel napíše na tabuli téma diskuse. V tomto případě název tématu: Zdravý životní styl a jeho vliv na naši pleť. Každý žák má před sebou prázdný blok/papír do kterého si individuálně zapisují své nápady a návrhy vztahující se k danému tématu. Pro lepší uchopení aktivizační metody a práce žáků v hodině přikládám fotografii s mapou obličeje, kde je přehledně vyznačeno, jaká část našeho těla se odvíjí na naši pleť. Před začátkem samostatné práce učitel zrekapituluje, co se od žáků očekává. Upřesní, zda je aktivita při diskusi klasifikována či nikoliv. Žáci mají na samostatnou práci vymezených 5 minut, následně po uplynutí času přechází aktivita ve skupinovou diskusi. Učitel vede, koriguje a usměrňuje diskusi tak, aby bylo dané téma hlavním cílem diskuse. Vhodně zvolené návrhy žáků učitel zapisuje na tabuli. Diskuse trvá přibližně 15 minut. Po závěru aktivity přichází na řadu zhodnocení práce žáků v hodině.

Mapování obličeje

vnitřní příčiny problémů s pletí

Obrázek č. 1 Vliv životosprávy na naši plet' (Mapování obličeje, 2022)

8.5 Pexeso

8.5.1 Návrh konkrétního tématu I

Téma: Barvení řas, formování obočí, kosmetická diagnóza

Předmět: Kosmetika

Cíl: Žáci se zaktivizují. Dále si procvičí a upevní vědomosti v oblasti kosmetické diagnózy. Tato aktivita by měla probudit zájem o dané téma.

Pomůcky: kartičky pexesa

Časová dotace: přibližně 15 minut

Postup: Učitel na úvod seznámí žáky s tématem aktivizační metody. V tomto případě se jedná o kosmetickou diagnózu, barvení řas a formování obočí. Žáci pracují ve dvojicích v lavici. Učitel každé dvojici poskytne jedno pexeso (tabulka níže). Žáci si kartičky zamíchají a otočí textem dolů, jeden z dvojice začíná otáčet kartičky a hledá správnou dvojici, postup je stejný jako u klasického pexesa, které známe z dětských let. Dvojice pexesa jsou vybrána s ohledem na probírané téma. Jde především o zaktivizování žáků do hodiny a upevnění jejich znalostí. Učitel průběžně kontroluje žáky, zda správně určují dvojice. Na konci této metody se nabízí otevřená diskuse k daným kartičkám a případném vysvětlení nesrovnalostí.

Silné dioptrie	Zánět spojivek
Piercing v obočí	Čerstvá rána
Peroxid vodíku	3%
Tonus	Turgor
Dermoskop (lupa)	Cigaretový papírek
Senilní/stařecké	Fyziognomické
Normotonie	Atonie
Eryten	Pigment
Junkční	Pilózní
Atrofické	Keloidy
Maligní	Benigní
Lipom	Fibrom
Chloazma	Skvrnitá pigmentace
Vitiligo	Leukoderma
Alopecie	Defluvium

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývala aktivizačními metodami, které byly aplikovány na čtyřletý obor vzdělávání kosmetické služby. Velkou část svého života se zajímám o kosmetiku a všechno s ní spojené, a proto mě psaní této práce těšilo.

První část teoretické části byla věnována bližšímu seznámení se s oborem vzdělání kosmetické služby, jeho charakteristice vycházející z rámcového vzdělávacího programu, následně kapitole zabývající se seznámením s historií kosmetiky, která byla inspirována knižní předlohou, vytvořenou dcerou uznávané první československé vizážistky Olgy Knoblochové.

Další část práce pojednává o problematice dnešní generace, která vyžaduje více individuálního přístupu a podpory při získávání jejich zájmu o vyučovaný obor. Na základě tohoto bylo uvedeno i několik bodů dle Pettyho, jak správně žáky chválit a motivovat v průběhu studia.

Poslední část teoretické části je věnována aktivizačním metodám, které slouží k zaktivizování žáků, zefektivnění výuky a celkově ke zlepšení výsledků výchovně vzdělávacího procesu. Vybrané aktivizační metody jsou blíže rozepsány v praktické části.

Cílem praktické části je zařazení konkrétních aktivizačních metod do oboru kosmetické služby, konkrétně do odborných teoretických předmětů kosmetika a zdravotní péče, které jsou v tomto oboru velmi klíčové. Mezi navržené aktivizační metody zařazené do konkrétního tématu patří brainstorming, odvozování, kolečka, diskuze a pexeso.

Selekcí a následným přizpůsobením aktivizačních metod došlo k vytvoření použitelného zdroje informací pro možnost dalšího využití v pedagogické praxi v rámci oboru středního odborného vzdělávání Kosmetické služby.

Věřím, že by praktická část této práce mohla být inspirací pro učitele, jak zvýšit aktivizaci žáků a tím i zefektivnit a zatraktivnit výuku.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

MONOTEMATICKÉ PUBLIKACE

Efektivní učení ve škole. Překlad Dominik Dvořák. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. 142 s. Pedagogická praxe. ISBN 80-7178-556-3.

HANČLOVÁ, Isabella. *Olga Knoblochová, moje maminka "Lady Dermacol"*. První vydání. Praha: Beltfilm, 2017. 159 stran. ISBN 978-80-905865-6-7.

HLADÍLEK, Miroslav. *Kapitoly z obecné didaktiky a didaktiky vzdělávání dospělých.* Vyd. 2., přeprac. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2009. 186 s. ISBN 978-80-86723-75-4.

HUNTEROVÁ, Madeline. *Účinné vyučování v kostce.* 1. vyd. Praha: Portál (vydavatelství), 1999. 102 s.

KOTRBA, Tomáš a LACINA, Lubor. *Aktivizační metody ve výuce: příručka moderního pedagoga.* 2., přeprac. a dopl. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2011. 185 s. ISBN 978-80-87474-34-1.

KYRIACOU, Chris. *Klíčové dovednosti učitele: cesty k lepšímu vyučování.* Překlad Dominik Dvořák a Milan Koldinský. 2. vyd. Praha: Portál, 2004. 155 s. Pedagogická praxe. ISBN 80-7178-965-8.

NOVÁKOVÁ, Jiřina. *Aktivizující metody výuky.* V Praze: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2014. 59 s. ISBN 978-80-7290-649-9.

PETTY, Geoffrey. *Moderní vyučování.* Překlad Štěpán Kovařík. Vyd. 5. Praha: Portál, 2008. 380 s. ISBN 978-80-7367-427-4.

ROZSÍVALOVÁ, Věra a kol. *Kosmetika I pro studijní obor Kosmetička.* 2., aktualiz. vyd. Praha: Informatorium, 2010. 139 s., [4] s. barev. obr. příl. ISBN 978-80-7333-080-4.

SIEGLOVÁ, Dagmar. *Konec školní nudy: didaktické metody pro 21. století.* První vydání. Praha: Grada, 2019. 336 stran. ISBN 978-80-271-2254-7.

SITNÁ, Dagmar. *Metody aktivního vyučování: spolupráce žáků ve skupinách.* Vyd. 2. Praha: Portál, 2013. 150 s. ISBN 978-80-262-0404-6.

SVOBODA, Jan. *Jak obohatit výuku, kurzy (i sebe): pro učitele ZŠ, SŠ, VŠ a vedoucí kurzů*. V Praze: Jonathan Livingston, s.r.o., 2019. 229 stran. ISBN 978-80-7551-132-4.

VALIŠOVÁ, Alena a KOVAŘÍKOVÁ, Miroslava. *Obecná didaktika a její širší pedagogické souvislosti v úkolech a cvičeních*. Vydání 1. Praha: Grada, 2021. 310 stran. Pedagogika. ISBN 978-80-271-3249-2.

VONDRUŠKA, Vlastimil. *Intimní historie: od antiky po baroko*. Vyd. 1. Brno: MOBA, ©2007. 238 s. ISBN 978-80-243-2672-6.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online]. Copyright © [cit. 14.01.2022]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/file/4092>

Střední škola služeb a řemesel Stochov | 69-41-L/01 Kosmetické služby. Střední škola služeb a řemesel Stochov | Aktuálně [online]. Copyright © PowerESHOP 2022 [cit. 14.01.2022]. Dostupné z: <https://www.ssars.cz/cz/obory/69-41-l-01-kosmeticke-sluzby/>

Národní ústav pro vzdělávání - kosmetička - Národní soustava kvalifikací. Národní soustava kvalifikací [online]. Copyright © [cit. 25.01.2022]. Dostupné z: <https://www.narodnikvalifikace.cz/kvalifikace-1447-Kosmeticka>

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Fotografie č.1. Aknézní pleť

Acne Treatment From Home - Family | Fitness | Travel. Family | Fitness | Travel - Home Page [online]. Copyright © Copyright [cit. 09.02.2022]. Dostupné z: <https://familyfitnesstravel.com/acne-treatment-from-home/>

Fotografie č. 2 Mastná pleť

5 Foolproof Tips For Oily Skin | BEAUTY/crew. *Beauty Crew: Beauty Tips & Product Reviews* [online]. Copyright © Copyright [cit. 09.02.2022]. Dostupné z: <https://www.beautycrew.com.au/5-foolproof-tips-for-oily-skin>

Fotografie č. 3 Citlivá pleť

Sensitive Skin: What Causes It and the Best Way to Treat It - The Skincare Edit. *The Skincare Edit* [online]. Copyright © 2022 The Skincare Edit. All rights reserved. [cit. 09.02.2022]. Dostupné z: <https://theskincareedit.com/2019/04/04/sensitive-skin>

Fotografie č. 4 Suchá pleť

Eucerin – suchá pokožka vlivem stárnutí. *Eucerin – inovativní medicínská péče o pleť* [online]. Copyright © BEIERSDORF 2022 [cit. 09.02.2022]. Dostupné z: <https://www.eucerin.cz/indikace/sucha-pokozka/sucha-pokozka-vlivem-starnuti>

Obrázek č. 1 Vliv životosprávy na naši pleť

Klub Krásy Dermacol. Klub Krásy Dermacol | Objevte tajemství pravé krásy [online]. Copyright © 2020 [cit. 27.02.2022]. Dostupné z: <https://www.klubkrasy.cz/downloads/1989/>